

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **R. N.**, nar. X
st. přísl. X
v ČR pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2019, č. j. OAM-554/ZA-ZA11-VL13-2019

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně se domáhala přezkumu rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2019, č. j. OAM-554/ZA-ZA11-VL13-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), kterým

žalovaný rozhodl o její žádosti ve věci mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana se podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobkyni neuděluje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil ustanovení § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád“) ustanovení § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu, článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, článek 3 Úmluvy proti mučení a článek 33 Ženevské úmluvy. Napadené rozhodnutí je proto podle žalobkyně nezákonné a nepřezkoumatelné.
3. Žalobkyně konkrétně namítala, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, pokud jde o hrozbu pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, respektive o hrozbu vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalobkyně má za to, že jí v zemi původu hrozí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, a to z důvodu pohlaví, neboť v zemi původu byla dlouhodobě obětí domácího násilí ze strany svého druhu a stát nebyl schopen jí odpovídajícím způsobem zajistit ochranu. Nemožnost získat ochranu ze strany státu pak podle žalobkyně přímo souvisí s probíhajícím ozbrojeným konfliktem na východě Ukrajiny, neboť ukrajinské státní orgány nemají toto území pod faktickou kontrolou a orgány samozvané Luhanské lidové republiky nejsou schopny, resp. ochotny jí ochranu poskytnout. Žalobkyně má rovněž za to, že jí v zemi původu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to z důvodu špatné bezpečnostní situace v důsledku ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, kde před příchodem do České republiky žila.
4. Dále žalobkyně rozporovala závěry žalovaného ohledně možnosti vnitřního přesídlení. Žalovaný se podle žalobkyně zabýval pouze teoretickou možností vnitřního přesídlení a vůbec nezkoumal reálnou možnost vnitřního přesídlení ve vztahu k individuálnímu případu žalobkyně. Žalobkyně se přitom podle svých tvrzení o vnitřní přesídlení pokoušela v roce 2014, kdy se odstěhovala společně s dcerou do obce Vysotsk v Rovenské oblasti, nicméně její pokus selhal kvůli nemožnosti najít si zaměstnání, která byla zapříčiněna diskriminací na trhu práce vůči lidem z Luhanské oblasti. Žalobkyně pro svůj původ podle svých tvrzení zároveň denně čelila nadávkám, urážkám a nepřátelskému chování ze strany místních obyvatel, kteří ji označovali za separatistku. I v tomto ohledu tedy žalovaný podle žalobkyně nedostatečně zjistil skutkový stav.
5. Z těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný v písemném vyjádření uvedl, že s námitkami žalobkyně uvedenými v žalobě nesouhlasí. Má za to, že se zabýval všemi okolnostmi, které žalobkyně v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedla, opatřil si potřebné podklady a zjistil skutečný stav věci.

7. Žalovaný dále uvedl, že v průběhu řízení nezjistil, že by žalobkyně byla v zemi původu pronásledována nebo že by jí v případě návratu do země původu hrozilo pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalovaný souhlasí s tím, že situace v Luhanské oblasti je vnitřně destabilizována probíhajícím ozbrojeným konfliktem, nicméně má za to, že žalobkyně má možnost žít v jiné oblasti Ukrajiny. Žalovaný přitom poukázal na to, že žalobkyně možnost vnitřního přesídlení využila již v červnu 2014, po třech měsících se však vrátila zpět do Luhanské oblasti. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že tak učinila kvůli své kočce, která na novém místě nechtěla jíst a pít. Pokud jde o tvrzené potíže s druhem, žalovaný poukázal na to, že žalobkyně před vycestováním do České republiky již tři měsíce nesdílela s druhem společnou domácnost a nebyla s ním v žádném kontaktu. K situaci vnitřně vysídlených osob žalovaný uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že tyto osoby pobírají na Ukrajině státní příspěvky, mají nárok na poskytnutí ubytování a banka jim poskytuje zvláštní hypotéky na nákup vlastní nemovitosti. Vyjma státních institucí působí na Ukrajině i nestátní a mezinárodní organizace, které se zabývají pomocí vnitřně vysídleným osobám. Dále žalovaný uvedl, že v průběhu řízení nezjistil ani to, že by žalobkyni v zemi původu hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, jak požaduje § 14a zákona o azylu. Žalovaný přitom poukázal na to, že žalobkyně se do Luhanské oblasti vrátila v roce 2014 a žila tam v době největších bojových operací minimálně do června 2019.
8. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Replika žalobkyně

9. Žalobkyně v písemné replice k vyjádření žalovaného uvedla, že trvá na tom, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné. Zopakovala, že o mezinárodní ochranu požádala z důvodu špatné bezpečnostní situace na východě Ukrajiny, ale také z důvodu obav z násilného jednání druhu. Zdůraznila, že po dobu pěti let byla vystavena závažnému domácímu násilí, a to z důvodu své národnosti, přičemž vyčerpala možnosti využití domácí ochrany, jak snahou kontaktovat místní orgány, tak vnitřním přesídlením. Žalobkyně má tedy za to, že splňuje předpoklady pro poskytnutí mezinárodní ochrany ve formě azylu (§ 12 písm. b) zákona o azylu), popřípadě ve formě doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu).

V. Posouzení věci krajským soudem

a) Rozsah soudního přezkumu

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále jen „s.ř.s.“), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkumu rozhodnutí vycházel krajský soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Krajský soud předně uvádí, že žadatel o mezinárodní ochranu musí uvést skutečnosti a důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, již ve správním řízení. Správní

orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel uvedl jako důvody, pro které žádá Českou republiku o mezinárodní ochranu (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 3 Azs 23/2003-61 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42). V posuzovaném případě je tak třeba vycházet ze skutečností, které žalobkyně uvedla v průběhu řízení před žalovaným.

12. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla, že se narodila v obci Vysotsk, Rovenská oblast, na dnešní Ukrajině. Je ukrajinské národnosti, pravoslavného náboženského vyznání. Hovoří ukrajinsky a rusky. Není a nikdy nebyla politicky aktivní. Je rozvedená, má dceru (*1998), která žije ve městě Záporoží, Záporožská oblast, na Ukrajině. Před vycestováním z Ukrajiny žalobkyně žila ve městě Molodohvardijsk, Luhanská oblast. Z Ukrajiny odcestovala dne 15. 6. 2019. O mezinárodní ochranu požádala kvůli bezpečnostní situaci v místě bydliště a kvůli ohrožení ze strany druhu. V oblasti, kde žila, je válka. Žila s mužem, který válčil za stranu Ruska, v důsledku války u něj vznikla duševní porucha a ohrožoval její život. Dále žalobkyně uvedla, že je zcela zdravá, neléčí se s žádnou nemocí.
13. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla, že v místě, kde žila, probíhaly boje, střílelo se tam. Když se střílelo, schovávala se s dcerou ve sklepě. Kvůli bezpečnostní situaci s dcerou v červnu 2014 odjely do obce Vysotsk v Rovenské oblasti. Bydlely u kamarádky. Žily tam tři měsíce. Pak se kvůli jejich kočce, která nechtěla jít a pít, vrátily zpět do Molohvardijsku, kde pak žalobkyně žila až do svého odjezdu. V době, kdy odjížděla, boje v Molohvardijsku neprobíhaly, důvodem jejího odjezdu byly problémy s druhem, který bojoval na straně Ruska. Když byl doma, vodil si do bytu kamarády, se kterými popíjel nebo hrál karty, a žalobkyně musela pobývat jinde. K dotazu, jaké konkrétní problémy s druhem měla, žalobkyně uvedla, že jí vyhrožoval, že jí zabije, pokud před ním řekne jen slovo ukrajinsky. Kromě těchto výhrůžek s ním jiné problémy neměla, nemohla ale čekat, až se zase vrátí a bude jí vyhrožovat, proto se tři měsíce před odjezdem odstěhovala do jiného bytu v Molohvardijsku, který si pronajala. Od té doby se s druhem neviděla. Problémy s druhem měla od začátku války, tj. od roku 2014. Důvodem bylo to, že druh nenáviděl západní Ukrajinu. S druhem zůstávala z finančních důvodů. Podporovala dceru při studiu a na vlastní bydlení jí nezbývalo. K dotazu, zda problémy s druhem nějak řešila, žalobkyně uvedla, že nikoli. K dotazu, proč se neobrátila na státní orgány, uvedla, že se obrátila na komandaturu LNR. K dalšímu dotazu uvedla, že mezi léty 2014 a 2018 tam volala často, ale nemělo to smysl, proto přestala. Kromě komandatury se nikam jinam s žádostí o pomoc neobrátila. Žalobkyně dále uvedla, že v Molohvardijsku nemůže bydlet, protože druh by jí mohl najít a zastřelit. K dotazu, proč by to měl dělat, žalobkyně uvedla, že mu vzala nějaké věci a on jí prostřednictvím přátel vzkázal, že mu má věci vrátit, nebo jí zastřelí. Žalobkyně proto nechala klíče od svého bytu kamarádům, aby si druh mohl věci vzít. K dotazu, zda žalobkyni t. č. něco brání v návratu do vlasti, žalobkyně uvedla, že do Luhanské oblasti se nemůže vrátit, protože je tam její druh, nemá tam byt a ani práci, protože dala výpověď. Na území pod kontrolou ukrajinské vlády by odjet mohla, ale bojí, že bude mít problémy s SBU. Bojí se toho, že jí SBU předvolá k nějakému výslechu. Proč by ji měli předvolávat, neví. Dále se obává toho, že by se k ní lidé na západní Ukrajině chovali špatně, protože občas říká nějaká ruská slova.

K dotazu, zda s tím má nějaké osobní zkušenosti, uvedla, že před dvěma týdny seděla s kamarády v restauraci ve městě Lutsk ve Volyňské oblasti, řekla něco rusky a strhla se kvůli tomu hádka. Jiné problémy neměla. K dotazu, zda se v případě návratu do vlasti obává něčeho dalšího, žalobkyně uvedla, že nikoli. K dalším dotazům uvedla, že ve vlasti neměla nikdy problémy s policií, soudy ani jinými státními orgány, neměla žádný problém s vyřizováním cestovního dokladu ani s vycestováním z vlasti. Závěrem žalobkyně uvedla, že od dětství má ráda Českou republiku, české sklo, české korálky. Česká republika pro ni byla vždy ideální země. Chtěla by se naučit český jazyk, pracovat a podílet se na rozvoji České republiky.

14. Primárním zdrojem informací, které jsou podstatné pro udělení mezinárodní ochrany, je žadatel. Z obsahu jeho žádosti správní orgán v následujících fázích řízení vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení, důkazní břemeno je rozloženo mezi něj a správní orgán. Správní orgán je povinen k tvrzením uvedeným v řízení o mezinárodní ochraně zajistit maximální možné množství důkazů a obstatat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Z konstantní judikatury vyplývá, že správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41).
15. Z pohledu krajského soudu měla žalobkyně v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Řádně s ní byl veden pohovor a byla poučena o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro zajištění podkladů pro vydání rozhodnutí. Doplnění podkladů pro rozhodnutí žalobkyně nežádala. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobkyní tvrzenými skutečnostmi vztahujícími se k azylově relevantním důvodům.
16. Žalobkyně sice v žalobě uvedla, že rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu, konkrétní žalobní námitky však směřovala pouze proti výroku o neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a proti výroku o neudělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Krajský soud proto přezkoumával napadené rozhodnutí pouze v tomto rozsahu.

b) Posouzení podmínek pro udělení azylu

17. Podle § 12 zákona o azylu platí, že „[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“
18. Pronásledováním se v souladu s § 2 odst. 4 zákona o azylu rozumí „závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání

anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“

19. Původcem pronásledování se podle § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště.“ Původcem pronásledování se podle citovaného ustanovení dále rozumí i „soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
20. Definici pronásledování obsahuje také směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice platí, že „[A]by bylo jednání považováno za pronásledování (...), musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o lidských právech nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“ Čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice pak poskytuje demonstrativní výčet jednání, která považuje za pronásledování.
21. Žalobkyní popisované jednání, kterému byla v zemi původu ze strany svého druha v minulosti vystavena, by ve světle výše uvedeného bylo možné za určitých okolností považovat za pronásledování ze strany soukromého původce. Důvod pronásledování žalobkyně spatřovala zejména ve své národnosti, což je azylově relevantní důvod. Krajský soud však, stejně jako správní orgán, nemohl přehlédnout, že žalobkyní popisované jednání jejího druha ustalo poté, co se žalobkyně odstěhovala ze společné domácnosti, a přestože žalobkyně po dobu následujících tří měsíců než vycestovala do České republiky, pobývala ve stejném městě jako její druh, nedostala se s ním do žádného kontaktu. Za těchto okolností tak nelze mít u žalobkyně za prokázaný odůvodněný strach z pronásledování ze strany jejího druha pro některý z azylově relevantních důvodů.
22. Krajský soud se proto ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Nad rámec pak krajský soud dodává, že stejně tak žalobkyně mohla případné potíže s násilným jednáním svého druha vyřešit vnitřním přesídlením v rámci Ukrajiny, přičemž alternativu vnitřního přesídlení řeší soud v tomto rozsudku (odst. 30 a násl. tohoto rozsudku). Je pravděpodobné, že na jiném místě pobytu na Ukrajině by potíže s druhem neměla a pokud ano, pak by se mohla obrátit se žádostí o pomoc na státní orgány.

c) Posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany

23. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu platí, že „[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné

- nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“ Podle odst. 2 citovaného ustanovení „[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje: a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“
24. Podmínky pro vznik nároku na udělení doplňkové ochrany jsou z převážné části seznatelné přímo z citovaného ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, přičemž komentářová literatura je v zásadě shrnuje následovně: 1) žadatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu, 2) žadatel se nachází mimo zemi svého původu, 3) žadatel má důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí v zemi původu, 4) žadateli hrozí vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu, 5) žadatel nemůže nebo není ochoten využít ochrany své země původu, tzn. selhání ochrany v zemi původu, 6) na žadatele se nevztahuje vylučující klauzule (v podrobnostech viz KOSAŘ, D.; MOLEK, P.; HONUSKOVÁ, V.; JURMAN, M.; LUPAČOVÁ, H.: Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 683. ISBN 978-80-7357-476-5).
25. Ačkoli v odůvodnění napadeného rozhodnutí absentuje podrobnější rozbor naplnění těchto podmínek, implicitně z něj vyplývá, že žalovaný uznává naplnění prvních tří podmínek, a současně není pochyb o tom, že se na žalobkyni nevztahuje ani vylučující klauzule. Za spornou lze tedy považovat pouze podmínku existence závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu a dále podmínku selhání vnitřní ochrany ze strany země původu. Jak již bylo přitom zmíněno výše, žalobkyně svůj tvrzený nárok na doplňkovou ochranu opírá o názor, že jí hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to z důvodu špatné bezpečnostní situace v důsledku ozbrojeného konfliktu.
26. Pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být kumulativně splněny následující podmínky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68): (1) země původu žadatele o mezinárodní ochranu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista; (3) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.
27. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zpochybňuje naplnění třetí z výše uvedených podmínek. Uvádí, že konflikt na Ukrajině nemá charakter tzv. totálního konfliktu, neboť probíhá pouze na území Doněcké a Luhanské oblasti. Žalobkyně má možnost přesídlit do některé z oblastí Ukrajiny, které nejsou konfliktem zasaženy, a tudíž jí vážná újma nehrozí.
28. Krajský soud zdůrazňuje, že hrozba vážné újmy a nemožnost vnitřního přesídlení jsou dvě samostatné podmínky, které musí žadatel o mezinárodní ochranu současně splnit, aby mu mohla být udělena doplňková ochrana. Nelze však tvrdit, jak to činí žalovaný v napadeném rozhodnutí, že žalobkyni nehrozí vážná újma, protože může

- přesídlit. Takový závěr je vnitřně rozporný. Z povahy věci je zřejmé, že k posuzování možnosti vnitřního přesídlení má žalovaný přistoupit teprve ve chvíli, kdy nazná, že žadateli v místě jeho bydliště hrozí nebezpečí vážné újmy.
29. Totálním konfliktem se podle rozsudku Soudního dvora ze dne 17. 2. 2009, ve věci C-465/07 M. a N. Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie, rozumí stav, ve kterém míra svévolného násilí dosahuje tak vysoké úrovně, že každý žadatel by v případě vrácení do země původu nebo regionu byl již v důsledku své přítomnosti na daném území automaticky vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Skutečnost, že na území Ukrajiny neprobíhá totální konflikt, však neznamená, že nikomu nehrozí vážná újma. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter totálního konfliktu, znamená to pouze tolik, že žadatel o mezinárodní ochranu musí prokázat určitou míru individualizace, například tím, že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy nebo ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval.
30. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí naplnění těchto kritérií ve vztahu k žalobkyni nijak nehodnotí a rovnou konstatuje, že žalobkyně může využít možnosti vnitřního přesídlení. Z toho krajský soud dovozuje závěr, že žalovaný implicitně uznává, že žalobkyni na území Luhanské oblasti hrozí nebezpečí vážné újmy, což ostatně nepřímo potvrzují i zprávy, na které žalovaný v odůvodnění rozhodnutí odkazuje. Dále se krajský soud proto bude zabývat toliko závěry žalovaného ohledně možnosti vnitřního přesídlení.
31. K problematice vnitřní ochrany existuje bohatá a již poměrně konstantní judikatura správních soudů, která vychází zejména ze zásady subsidiarity mezinárodní ochrany. V rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, Nejvyšší správní soud dovodil, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“ (obdobně též např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2015, č. j. 2 Azs 147/2015-52). Ačkoli se citovaná rozhodnutí vztahují primárně na posuzování podmínek pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu, uplatní se shodně i pro institut doplňkové ochrany (viz čl. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU, tzv. (nové) kvalifikační směrnice).
32. Přímou ve vztahu k doplňkové ochraně se k dané problematice vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, v němž formuloval následující čtyři kritéria, která by měl vzít správní orgán rozhodující o udělení mezinárodní ochrany v potaz: „(1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv.“ Pro učinění závěru, že je možné vnitřní ochrany využít, musí být přitom všechna čtyři kritéria naplněna kumulativně.

33. Žalobkyně v podané žalobě fakticky rozporuje naplnění čtvrtého kritéria. Tvrdí, že se o vnitřní přesídlení pokoušela v roce 2014, její pokus však selhal kvůli nemožnosti sehnat zaměstnání z důvodu diskriminace na trhu práce vůči lidem z Luhanské oblasti. Žalobkyně v žalobě současně tvrdí, že po přesídlení denně čelila nadávkám, urážkám a nepřátelskému chování ze strany místních obyvatel, kteří ji označovali za separatistku. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany přitom žalobkyně žádné konkrétní projevy diskriminace vyjma jedné hádky v restauraci vyvolané tím, že řekla něco rusky, nezmiňovala a jako důvod toho, že se po třech měsících od přestěhování vrátila zpět do Luhanské oblasti, uvedla to, že její kočka odmítala na novém místě jíst a pít, nikoli ekonomické problémy.
34. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí problémy vnitřně vysídlených osob na Ukrajině zabýval a vycházel přitom z aktuálních podkladů, s nimiž žalobkyně měla možnost se seznámit. Tvzení žalobkyně o předpojatosti obyvatel Ukrajiny jsou v rozporu s informacemi o zemi původu, které žalovaný nashromáždil. Konkrétně ze zprávy o vnitřně vysídlených osobách vyplývá, že reakce a náhled ukrajinské společnosti na vnitřně vysídlené osoby se časem vyvíjely. Na začátku v aktivní fázi konfliktu byla patrná dobrovolnická solidární pomoc. Poté, co se konflikt dostal do zamrzlé fáze, ve které se ukázalo, že přesídlení zřejmě nebude pouze dočasné, ale trvalé, začala hostující společnost vnímat přesídlence kritičtěji. Obecně se ale podle této zprávy v ukrajinské společnosti projevuje solidarita s vnitřně vysídlenými osobami. Taktéž pokud jde o pomoc ze strany státu, podle aktuální zprávy o vnitřně vysídlených osobách došlo oproti situaci na počátku konfliktu k výrazným změnám a pomoc je pro vnitřně vysídlené osoby mnohem dostupnější. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je dále patrné, že žalovaný při rozhodování zohlednil i osobní poměry žalobkyně, která je osobou v produktivním věku, netrpí žádným zdravotním omezením a na Ukrajinu má dospělou dceru. Ze zjištěných okolností tudíž nevyplývá, že by vnitřní přesídlení nebylo v případě žalobkyně fakticky možné.
35. Krajský soud se proto ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azyl.

VI. Závěr a náklady řízení

36. S ohledem na výše uvedené soud neshledal, že by rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné. Soud rovněž neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
37. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. října 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.